

Eucharistia

(Rožňava - kňazský deň - 13.1.2010)

Po ulici starého Krakowa pomaly kráča stavec, podopierajúci sa o paličku. Milí bratia, touto scénou začína poľský film s titulom “Hodnota chleba”. Stavec zbadá na chodníku pohodený kus chleba. Zastaví sa a pomaly sa zohýňa, aby zdvihol tento kus chleba. S úctou berúc chlieb do vlastných rúk, nahlas hovorí: “To je najväčší poklad”. Okoloidúci ľudia si takmer nevšímajú gesto starca. Keď stavec už zdvihol chlieb a drží ho v rukách, druhýkrát nahlas opakuje: “To je najväčší poklad”. Ale predsa dvaja okoloidúci chlapci si všimli a počuli slová starca. Vystreli k nemu svoje ruky a ironicky mu hovoria: “Dedko, dajte to sem, aby sme to hodili do koša”. Stavec sa bráni a hovorí: “Chlapci, chlieb nepatrí do smetí, to je poklad.” A s pohľadom upretým do diaľky stavec pokračuje: “Bol som niekoľko rokov vo väzení. Neraz sme tam skoro zomierali od hladu. S úctou sme zbierali každú odrobinku chleba. Chlieb bol pre nás vzácnejší ako zlato”.

Bratia, chlieb má veľkú hodnotu aj v Ježišových očiach. Aj pri zázračnom rozmnožení chlebov, Ježiš prikázal učeníkom, aby pozbierali zvyšné odrobiny, aby nič nevyšlo nazmar. Pri prvom rozmnožení chlebov učenici *nazbierali dvanásť plných košov zvyšných odrobín* (Mt 14, 20). Pri druhom rozmnožení chlebov učenici *nazbierali sedem plných košov zvyšných odrobín* (Mt 15, 37).

Hodnota chleba. Ježiš chce, aby často z našich úst zaznievala prosba: *Otče, chlieb náš každodenný daj nám každý deň* (Lk 11, 3).

Evanjelium je preniknuté vôňou chleba. V evanjeliu nachádzame veľa krásnych obrazov a podobenstiev, ktoré súvisia s chlebom. Známe je nám podobenstvo o rozsievачovi, ktorého zrno má rôzny osud. Nachádzame slová o žatve, nachádzame slová o pšenici, ktorá je zhromaždená v stodole hospodára (porov. Mt 13, 30). Poznáme podobenstvo o kvase a múke. A napokon to všetko vrcholí chlebom, tým chlebom ktorý Ježiš drží v rukách, modlí sa nad ním, láme ho a dáva učeníkom hovoriac: *Vezmite a jedzte: toto je moje telo* (Mt 26, 26).

Vznešená hodnota chleba v Ježišových rukách. Emauzskí učenici spoznali Ježiša vo chvíli, keď držal v rukách chlieb a lámal ho (porov. Lk 24, 35).

Bratia, vzácne tajomstvo eucharistického chleba začalo vo Večeradle. Ak chceme pochopiť eucharistiю musíme vstúpiť do Večeradla. Čo všetko sa tam udiaľo? Ježišove gestá vo Večeradle sú adresované nám kňazom, s týmito gestami sa má stotožniť náš život.

1. Ježiš umýva učeníkom nohy.

Nalial vody do umývadla a začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol prepásaný. Keď im umyl nohy a obliekol si odev, povedal: Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám (Jn 13, 5.12.15).

Jedným z dôležitých pilierov kňazstva je služba. My slúžime Bohu, ktorý si nás vyvolil, ale slúžime aj ľuďom, ku ktorým sme poslaní. Naše kňazstvo to nie je vládnutie, to nie je panovanie, to je slúženie. Rozmer služby je dôležitý nielen v kňazstve, služba má svoje miesto aj v rodinnom živote. V rodine, v ktorej členovia majú zmysel pre službu, vedia si navzájom poslúžiť a pomôcť, v takej rodine cítiť príjemnú rodinnú atmosféru.

Rozmer služby sa v dnešnej spoločnosti vytráca. Rozmer služby sa dostáva do krízy aj v našom kňazskom živote. Nie všetci naši spolubratia kňazi chápu a prežívajú kňazstvo ako službu. Pozitíva aj negatíva našej kňazskej služby výstižne charakterizuje apoštol Peter vo svojom 1. liste: *O Božie stádo sa starajte nie z prinútenia, ale dobrovoľne; nie pre mrzký zisk, ale ochotne; nie ako páni, ale ako vzor stáda* (1 Pt 5, 2-3).

Raz som bol v Ríme prítomný na sv. omši, počas ktorej dve sestry kamiliánky skladali večné sľuby. Okrem troch klasických sľubov: chudoby, čistoty a poslušnosti, tieto sestry skladali ešte štvrtý sľub, ktorý znie: som ochotná obetovať život v službe chorým. Hlavnou charizmou týchto sestier je starostlivosť o chorých. Musím sa priznať, že veľmi silný dojem urobil na mňa ten ich štvrtý sľub, a to rozhodnutie obetovať život v službe chorým. Viem, že ich štvrtý sľub má opodstatnenie, pretože sestry kamiliánky pracujú medzi vážne a nebezpečne chorými ľuďmi na Filipínach, na Taiwane a v Thajsku.

Nielen vo Večeradle, ale už skôr sa nám Ježiš predstavuje ako služobník, ktorý vo svojej službe pre nás ľudí je ochotný obetovať svoj život: *Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých* (Mk 10, 45).

O službe sporej s obetovaním života, Pán Ježiš hovorí aj pri iných príležitostiach, napr. v podobenstve o Dobrom pastierovi: *Dobry pastier položí svoj život za ovce* (Jn 10, 11). Naša kňazská služba vyžaduje celého človeka. Naš čas, naše zdravie, našu existenciu. Pekným prirovnaním pre našu kňazskú službu je obraz horiacej sviece. Tým, že horí a svieti, konzumuje sa, stráca sa a zaniká.

V našich kňazských radoch je dosť kňazov, príkladných kňazov, ktorí sú nám vzorom horlivosti. Príkladom do poslednej chvíle horiacej sviece je nám dobre známa postava pápeža Jána Pavla II. Posledné roky jeho telo bolo veľmi slabé, ale tie gestá, ktoré dokázal urobiť, to bola sila jeho vôle. Všetci trpeli, ako zvládne staručký a chorľavý pápež Jubilejný rok. Zvládol ho a ešte niekoľko rokov žil po Veľkom Jubileu. Kňazská služba, to nie sú len naše schopnosti a naše kvality, ale to je aj Božia milosť.

2. Označenie zradcu.

Ježiš povedal: Veru, veru, hovorím vám: Jeden z vás ma zradí. Namočil smidku chleba a dal ju Judášovi, synovi Šimona Iškariotského (Jn 13, 21. 26).

Milí bratia, v piatok ráno, 28. marca 1913 pátrovi Piovi sa zjavil Ježiš. Toto zjavenie páter Pio opisuje takto:

Ježiš bol zbitý a celý doráňaný. Potom mi ukázal veľký zástup kňazov, rehoľných a diecéznych, medzi ktorými boli aj rôzni cirkevní hodnostári. Niektorí v tomto zástupe celebroidali, iní si vyzliekali posvätné oblečenie. Videl som, že Ježiš pri pohľade na tento zástup kňazov veľmi trpí. Spýtal som sa ho, že prečo tak trpí. Nedostal som žiadnu odpoveď. Ježiš akoby unavený pohľadom na týchto kňazov, odvrátil od nich tvár smerom ku mne. S hrôzou som videl, že Ježiš plače. Potom sa Ježiš začal vzdávať od tohoto zástupu kňazov a s veľkým odporom na tvári povedal: mäsiari. A Ježiš pokračoval: nevďačnosť mojich kňazov sťažuje moju agóniu. Veľmi zle odpovedajú na moju lásku. Čo ma najviac zarmucuje je ich ľahostajnosť, pohrdanie a nevera. Na záver páter Pio dodáva: Ježiš má dôvod sťažovať sa pre našu nevďačnosť¹.

Milí bratia, predpokladám, že my tu prítomní sme povedali Pánovi naše áno. Áno, Pane, idem pracovať do tvojej vinice. Aj zástup kňazov, ktorý videl páter Pio tiež povedal áno. Ale ako je to možné, že Ježiš sa od nich odvracia s plačom?

Sú viaceré dôvody, ktoré môžu spôsobovať vyhasínanie našej lásky k Ježišovi:

- Rutina. Ako hrdza môže nahlodávať náš duchovný život. V našom kňazskom živote je dosť činností, ktoré denno-denne opakujeme a preto sú vystavené nebezpečeniu rutiny. A tak kňaz môže robiť niektoré veci len z povinnosti, bez vnútorného zápalu a presvedčenia.

- Pocit nedocenenia. Bratia, niekedy možno vložíme do kňazskej služby množstvo energie, času, námahy ale výsledok je neprimeraný. Kňaz môže prežívať pocit nedocenenia zo strany svojich veriacich.

- Demotivácia. Strata motivácie. Kňaz stráca motiváciu a zmysel pre kňazskú službu. Začína mať záujem o rôzne iné veci, len nie o kňazstvo. Demotiváciu v živote kňaza môžu spôsobiť alebo jeho osobné nevyriešené problémy, alebo to môžu byť aj vonkajšie okolnosti.

3. *Nové prikázanie - prikázanie lásky.*

Ježiš povedal: Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať (Jn 13, 34-35).

Pri slávení každej eucharistie nám Ježiš dáva príkaz lásky. Správny vzťah ku eucharistii spôsobuje v človeku zázrak lásky.

Eucharistia spôsobuje zázrak lásky. Milí bratia, k takémuto poznaniu dospel jeden anglický novinár z BBC. V roku 1969 navštívil prvý krát mesto Kalkatu. Tento novinár mal za úlohu urobiť len niekoľko dokumentárnych záberov zo života a práce Matky Terezy a jej sestier. Ale skôr než opustil mesto Kalkatu, opýtal sa matky Terezy: Odkiaľ čerpáte silu na prežitie, uprostred toľkého ľudského utrpenia a toľkej ľudskej biedy? Na otázku novinára, Matka Tereza pohotovo odpovedá: "Našou silou je eucharistia". Pri tejto prvej návšteve Kalkaty, spomenutý novinár bol ešte neveria-

¹ PADRE PIO, *Parole di luce*, Ed. Ancora, Milano 1999, ss. 217-219.

ci. Ale potom po niekoľkých rokoch sa dal pokrstiť. V deň svojho krstu prehlásil: “Už som pokrstený a stal som sa katolíkom preto, aby som mohol prijímať eucharistiu, tú eucharistiu, ktorá spôsobuje v komunitách Matky Terezy zázrak lásky. Aj ja chcem mať cez eucharistiu účasť a podiel na tomto zázraku lásky”².

Milí bratia, Pán Ježiš vo večeradle, v posledných hodinách svojho pozemského života, daroval ľudstvu eucharistiu. Pán Ježiš dal tento dar ľudstvu i napriek tomu, že videl a poznal osudy eucharistie v budúcnosti. Veď koľko profanácií, koľko svätokrádeží, koľko zneuctení, koľko Judášových bozkov, koľko Petrových zaprení už urobil človek po dnešný deň vo vzťahu ku eucharistii? Ježiš to všetko videl a predsa nám dáva eucharistiu³. On nám dáva eucharistiu nie pre naše zásluhy, ale pre tajomstvo Božej lásky. Ježiš nám dáva eucharistiu, aby sa stala silou počas našej pozemskej púte.

4. Ustanovenie eucharistie.

Pri večeri vzal Ježiš chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával učeníkom hovoriac: Vezmite a jedzte, toto je moje telo. Potom vzal kalich, vzdával vďaka a dal im ho hovoriac: Pite z neho všetci, toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých na odpustenie hriechov (Mt 26, 26-28).

Bratia, pri každom slávení eucharistie opakujeme tieto slová Pána Ježiša. Denno-denne sme svedkami eucharistického zázraku. Do našich rúk berieme chlieb a víno, ktoré po vyslovení Ježišových slov sa premieňajú na jeho telo a krv.

Obnovenie úcty a vzťahu ku eucharistii by malo začať u nás kňazov. Slávenie eucharistie nikdy nestavajme na vonkajších, teatrálnych gestách. To nie je Ježišov duch. To Ježiš nikdy nerobil ani nevyhľadával. Slávenie eucharistie má začínať od nášho srdca.

Bratia, v srdci každého človeka, v srdci každého jedného z nás je silná túžba po živote, človek chce žiť. Eucharistia, ako chlieb života, môže naplniť túto túžbu každého človeka.

V dokumente, ktorý používali synodálni otcovia, sa píše, že v Eucharistii nachádzame odpoveď na aktuálne znamenia čias. “Na kultúru smrti, v Eucharistii je odpoveď kultúrou života. Na osobný a spoločenský egoizmus, v Eucharistii je odpoveď totálneho darovania sa. Na nenávisť a terorizmus, v Eucharistii je odpoveď lásky. Na pýchu vedeckého rozvoja a pokroku, v Eucharistii je odpoveď tajomstvom. Na strach, neistotu o budúcnosť a zúfalstvo, v Eucharistii je odpoveď nádeje.”⁴

Z tejto citácie vidíme, že Eucharistia má schopnosť uspokojiť hlad moderného človeka vo viacerých oblastiach. Ide o konkrétne oblasti, v ktorých dnešný človek je najviac zraniteľný a neraz aj bezmocný. Z tohoto môžeme dedukovať, že Eucharistia

² A. COMASTRI, *Eucaristia. Solo per amore*, Ed. Tau, Bodoglie 2005, ss. 18-19.

³ *Tamže*, s. 9.

⁴ Porov. SINODO DEI VESCOVI, *L'Eucaristia: fonte e culmine della vita e della missione della Chiesa*, Instrumentum laboris, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2005, n. 10.

je prameňom a vrcholom nielen v živote Cirkvi, ale Eucharistia by sa mala stať prameňom a vrcholom v živote každého jedného z nás.

My kňazi by sme sa mali stať šíriteľmi, alebo poslami, alebo nositeľmi tzv. *kultúry eucharistie*. Tento termín *kultúra eucharistie*, je pre nás snád' nový ale nachádzal sa už na stránkach pracovného textu biskupskej synody⁵.

Človek, ktorý má živý vzťah ku eucharistii, ktorý žije z eucharistie, môže pocítiť vo svojom živote premieňajúcu silu eucharistie. Eucharistia má v sebe silu premieňať človeka starého na človeka nového. *Kultúra Eucharistie* v dnešnej spoločnosti nemôže byť postavená ani na reklame, ani na plagátoch, ani na propagande. *Kultúra eucharistie* znamená premenu človeka, premenu ľudského srdca. Bratia, každý jeden z nás sa nechajme premieňať silou eucharistie. Preto *Kultúra Eucharistie* v budúcnosti ľudstva znamená budovať tzv. civilizáciu lásky. Vlastne ide tu o realizovanie Ježišových slov: *Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať* (Jn 13, 35).

Otázky na zamyslenie:

1. Ján Pavol II. povedal: "Sv. omša je centrom môjho života i každého dňa." Čo znamená slávenie eucharistie v mojom kňazskom živote?
2. Koľko času strávim denne pred eucharistiou?
3. Uvedomujem si tú úžasnú premieňajúcu silu eucharistie v mojom osobnom živote? Hodnota chleba v rukách starca, hodnota chleba na stránkach evanjelia, hodnota eucharistie v mojich kňazských rukách.

---

⁵ Porov. SINODO DEI VESCOVI, *L'Eucaristia: fonte e culmine della vita e della missione della Chiesa*, Instrumentum laboris, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2005, n. 78.